

A HTMT HÍREI**Új kötet a 16. századi fejedelmi bíraskodásról**

A HUN-REN BTK Történettudományi Intézet Magyar Történelmi Emlékek – Értekezések sorozatában megjelent Bogdándi Zsolt, az EME Jakó Zsigmond Kutatóintézet tudományos munkatársa és igazgatója Az erdélyi fejedelmi tábla a 16. század második felében című kötete. [...] Erdélyben az utóbb fejedelmi táblának nevezett legfelső bíróság létrehozásakor a középkori mintákat a helyi, adott viszonyokhoz szabták. Ezzel magyarázhatók a bírói szervezet jellegzetességei: az eredetileg külön erdélyi és külön magyarországi ítélőmester, a minden egyes nációnak külön terminus rendelése, és ezeknek különböző helyszíneken való megtartása, valamint a szászoknak ebből a rendszerből való önkéntes, de részleges kimaradása. A kötet, zömében kiadatlan levéltári források alapján, a bírói szervezet létrejöttének folyamatát és működését követi nyomon a 16. század végéig... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

XIII. Magyar Műszakis Ballagás

Tizenharmadik alkalommal kerül sor a Magyar műszakis ballagásra Kolozsvárt a Kolozsvári Műszakis Klub (KMK) és az EME Műszaki Tudományok Szakosztálya szervezésében. A rendhagyó ünnepség kezdeményezői a műszakis hallgatók, akik az elmúlt években aktívan részt vettek a műszakis közösség építésében. Köszöntőbeszédet mond Bitay Enikő az MTA külső tagja, az EME elnöke. [...] Időpont és helyszín: 2025. május 28-án, 17:00 órától az EME előadótermében... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Készül a Szarvas Gábor-performansz az MTA 200. évfordulójára

Májusban Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia felújított székházában az ünnepi műsorsorozat keretében a határon túli tudomány képviselői, szervezetei is bemutatkoznak. Vajdaság két napot kapott. Május 20-án a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács megbízásából a székház előtt álló Szarvas Gábor szobornál Gusztony Endre és Sadiković Marijo, az újvidéki Művészeti Akadémia színinövendékei adnak elő egy jelenetet a nagy nyelvész életrajzára és elveire támaszkodva. A próbák már javában folynak. [...] A tudományperformanszal a szerzők azokat a vitákat jelenítik meg, amelyek Szarvas Gábor adatai születésű nyelvtudós, akadémikus (1832-1895) szerkesztői működése idején a Magyar Nyelvőr c. folyóiratban folytak... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY**Felmérés: Egyre intoleránsabb, tudományellenesebb és autoriter vezetőre vágyik az erdélyi magyarság**

Intoleránsak, tudományellenesek és alapvetően bizalmatlanok a romániai magyarok – legalábbis ez a nem túl kedvező kép bontakozik ki az Egyenlőbb Erdélyért Mozgalom akciószociológiai munkacsoportjának felméréséből, amelynek eredményeit a készítőik mutatták be: Toró Tibor az MTA külső köztestületének tagja és Székely István Gergő politológusok, valamint Kiss Tamás szintén az MTA külső köztestületének tagja és Csata István szociológusok. [...] Az erdélyi magyarok közel egyharmada szerint a tudomány nem segít a lényeges dolgokban, míg több mint egyharmaduk inkább a hétköznapi emberek véleményében bíz meg, semmint a szakértőkében. [...] Kiss Tamás hangsúlyozta, hogy a heteronormativitás eddig is jellemző volt az erdélyi magyar társadalomra: „Elég egyértelműen az ilyen típusú politikai tematizáció következménye, ami részben magyarországi import, részben azonban a román politikai szereplők gerjesztik”... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Újabb etnikai incidens – magyar játékosokat bántalmaztak Brassóban

Újabb erdélyi magyarellenes futballincidens miatt tesz feljelentést a Mikó Imre Jogvédelmi Szolgálat, a Brassói SR Municipal és a Székelyudvarhelyi FC közötti mérkőzésen történt magyarellenes támadások kivizsgálását kérve a hatóságoktól – írta múlt keddi közleményében a jogvédelmi szervezet. [...] Hozzá tették, hogy a székelyudvarhelyi csapat két játékosa, Bara Levente és Berkecz Csongor fizikai sérüléseket szenvedett. [...] Valószínűleg a hatóságok nem fogják elismerni, hogy Romániában létezik etnikai gyűlölet. Ennek a lappangó valóságnak a tagadása állampolitikai szintre emelkedett azáltal, hogy a kormány, az államelnök és az alacsonyabb szintű hatóságok modellértékűnek állítják be a román kisebbségpolitikát... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Szántai Jánossal, az Erdélyi Magyar Írók Ligájának elnökével beszélgettünk

Április 10-én mutatták be a kolozsvári Vallásszabadság Házában a Concert de gală című antológiát, amely 30 erdélyi magyar költő verseinek román nyelvű fordítását tartalmazza, Andrei Dósa költő, műfordító tolmácsolásában. A bemutatót követően a projekt ötletgazdájával, Szántai Jánossal, az Erdélyi Magyar Írók Ligájának elnökével beszélgettünk az ilyen jellegű kezdeményezések fontosságáról, a kultúrák közötti átjárhatóság lehetőségeiről, valamint arról, hogy miért fontos megszólaltatni magyar szerzőket a

többség nyelvén. [...] Maga egy antológia- és fordításkötetnek az ötlete már nagyon rég motoszkál bennem. [...] Miért nem tudunk mi, románok is olvasni benneteket? [...] Mint az E-MIL elnökének az volt a dolgom, hogy a lehető legszélesebb körből válasszam ki azokat a tagtársakat, akik bekerülnek ebbe az antológiába. Az OMG Kiadó vezetője, Alex Ciorogar, vállalta, hogy román körökben népszerűsíteni fogja az antológiát... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Új székhelye van a BBTE Jogtudományi Karának

Kolozsváron felavatták a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Jogtudományi Karának székhelyét. A Traian Moşoiu, volt Zápolya utcában lévő épületet az egyetem saját és európai forrásokból újította fel. [...] Az új főépület egyik terme a Kolosváry Sándor nevét fogja viselni. Kolosváry Sándor jogászt 1872. szeptember 29-én nevezték ki a Magyar Királyi Kolozsvári Tudományegyetem magyar magánjog és bányajog nyilvános rendes tanárává. Az új épület nyújtotta feltételekről a BBTE rektorhelyettese, Markó Bálint, az MTA külső köztestületének tagja számolt be a Kolozsvári Rádióknak... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Gyűjtést indítanak Nagyvárad nemrég megtalált, 112 éves címerének megmentésére

Gyűjtést indít a Nagyvárad Városszépítő Egylet a partiumi város nemrég megtalált, 112 éves címerének megmentésére, mely az egykori Széles utcai acélhidat díszítette. Az évtizedeken át eltűntnek hitt városcímer egy internetes oldalon bukkant fel, ahol jelenlegi tulajdonosa eladásra kínálja. Az egylet közadakozást hirdet azzal a céllal, hogy megvásárolják a tulajdonostól az öntöttvasból készült relikviát, és közkinccsé tegyék a város évszázados történelmét hirdető címet. [...] Gabriel Moisa, a Körösvidéki Múzeum igazgatója azt mondta, hogy a fotón látható tárgy úgy tűnik, hogy valóban a múlt század elejéről való és Nagyváradhoz kötődik, de a 10 ezer eurós árat túlzásnak tartja és az általa vezetett kultúrintézményt nem érdekli. Ugyanígy gondolja a Bihar megyei művelődésügyi igazgatóság is... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Bemutatták Fekete Vince új kötetét Baróton

A Tortoma Önképzőkör rendezvényén a baróti kultúrház Bodosi Dániel-termében mutatták be múlt kedden Fekete Vince kézdivásárhelyi költő Gyönyörű apokalipszis című verseskötetét, mely 2024-ben jelent meg a budapesti Magvető Könyvkiadónál. A szerzővel Csog Orsolya, a Baróti Szabó Dávid Technológiai Líceum magyartanára beszélgetett. [...] Fekete Vince már régi ismerőse a barótiaknak, hiszen a jelenleg 611. kiadást megért önképzőköri rendezvényeknek legalább hétszer volt meghívottja. [...] Kiderült, hogy a szerző értelmezésében az apokalipszis a mi életünket jelenti... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: A Szeredőponk vidéke

Hogy Szeredő-e, avagy Szerda-tető ez a hely, az teljesen attól függ, hogy melyik faluban kérdezzük rá. A Bodzákon is mindenki így ismeri a Szeredőt, a román falvak lakói Siridiului-nak nevezik a hegyet... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Elfeledett gótikus műemlék Beszterce-Naszód megyében

A XV. században épült aranyosmórici evangélikus templom ma már csak a halvány emlékét őrzi az egykori erődített létesítménynek. Bár szerepel a Beszterce-Naszód megyei műemlékek listáján, a gótikus épület turisztikai szempontból feltérképezetlen maradt... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Amerikában van koncertkörúton a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákkórusa

Magyar népdalokra épülő, az Egyesült Államok keleti partját érintő koncertkörutat kezdett a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákkórusa – számoltak be a turné szervezői Washingtonban. Az előadások többségét amerikai templomokba szervezték, de néhány helyen kifejezetten a magyar közösséget hívták... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető Darvay Tünde kiállításáról

Az a kvalitásos kortárs képzőművész – állítják –, aki mélyen és árnyaltan reflektál jelenünk társadalmi, művészeti vagy filozófiai problémáira. Aktuális – jelentik ki –, hiszen szembesít korunk felkavaró és igazságtalan eseményeivel. A mindennapi megoldás nélküli diagnosztizálások viszont szorongást keltenek, kérdőjelekké görnyedve idegenszerű az élet napos oldala. Nem kortárs-e, aki sorskérdések helyett vigasztal? Nem korszerű az, aki marasztal bennünk valami elveszettnek hitt reményt? Önmagáért való a gyönyörködtetés? Tökéletesnek álmodni a tökéletlen világot? [...] Darvay Tünde [...] 2003-ban szerzett diplomát a kolozsvári Képzőművészeti és Formatervezési Egyetemen, ahol monumentális és ikonfestészetre szakosodott... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Kutatás az erdélyi magyar egyetemisták helyzetéről

Az Országos Magyar Diákszövetség és tagszervezetei, a Magyar Ifjúsági Központ és a felvi.ro közössége útjára indította a JelenLét – JövőCTRL – Az erdélyi magyar egyetemisták helyzete című kutatást. A felmérés célja, hogy átfogó képet adjon a romániai felsőoktatásban tanuló magyar diákok mindennapi életéről, kihívásairól és jövőképeiről. A kutatás online kérdőív segítségével

térképezi fel a hallgatók tapasztalatait többek között az oktatással, a nyelvi környezettel, a lakhatással és a megélhetéssel kapcsolatban. Azt is vizsgálja, hogyan látják saját és közösségük jövőjét a következő két évtizedben. [...] Megtudtuk: az online mérés népszerűsítésében a diákszervezetek segítenek. Legalább kétezer fiatalra számítanak. [...] A szakmai támogatást a BBTE Szociológiai és Szociális Munka Intézete biztosítja. A sajtótájékoztatón részt vett Kiss Dénes szociológus, az MTA külső köztestületének tagja... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kolozsváron nyit kortárs képzőművészeti múzeumot egy világhírű erdélyi festő

Rövidesen kortárs képzőművészeti múzeum nyílik Kolozsváron. Az intézmény magánkezdeményezésből születik, az alapítója nemzetközi viszonylatban messze a legismertebb román képzőművész, Adrian Ghenie. [...] A múzeum a Petőfi és a Majális utca sarkán álló Bogdánffy-házban lesz, melynek helyén egykor a csizmadiák bástyája állt. Az 1800-as évek elején, historizáló stílusban épült műemlék az Avram Iancu 1 Museum SRL nevű cégé, melynek kizárólagos tulajdonosa Adrian Ghenie. A kortárs képzőművészeti múzeum egy közel egy évtizedes projekt... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Rengeteg magyar rendőrjelölt bukik a szlovák nyelvű pszichológiai teszteken

Matúš Šutaj Eštok belügyminiszter szerint a Dunaszerdahelyi, Galántai és Komáromi járásokban bár sokan szeretnének rendőrként szolgálni, mégis ezekben a régiókban bukik meg a legtöbb jelentkező a pszichológiai teszteken. A miniszter ezért változásokat helyezett kilátásba a jövőbeli rendőrök pszichológiai alkalmassági vizsgálataiban. A tervezett módosítás lényege egyszerű: a tesztelés magyar nyelven is elérhetővé válna. [...] A pszichológiai vizsgálatok mellett a leendő rendőröknek a fizikai alkalmassági teszteken is meg kell felelniük. Áprilistól ez utóbbi is jelentős átalakuláson ment keresztül... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nálunk jobban működhet a családtámogató politika, mint Magyarországon

A statisztikák szerint tavaly valamivel több mint 46 ezer gyermek született, ami a legkevesebb az elmúlt 100 évben. A lesújtóan alakuló demográfiai helyzet arra ösztökölte e társadalmi probléma kezeléséért felelős minisztériumot, hogy reagáljon a helyzetre. A tervek szerint magyarországi mintára támogatnák a gyermeket vállaló fiatal szülőket. [...] Megállhatunk-e a demográfiai lejtőn? Gyurgyík László demográfus, a Selye János Egyetem nyugalmazott tanára, az MTA külső köztestületének tagja, jelenleg a Fórum Kisebbségkutató Intézet tudományos munkatársa beszélt erről a Pátria Rádió műsorában... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Dančo Jakab Veronika a pozsonyi Comenius Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének adjunktusa

A MásKép legújabb epizódjában elindulunk egy kelet-szlovákiai faluból, Mátyócról, ahol egy emeletes házból kinézve megpillanthatjuk Ungvárt. Dančo Jakab Veronika innen indult el gimnázium után amolyan átlagos szlováktudással a fővárosba, Pozsonyba, ahol a Comenius Egyetemen történelmet, magyar nyelvet és irodalmat tanult. Ma már az egyetemen tanít, a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének adjunktusa, 6. éve tanítja a magyart idegen nyelvként. [...] Tudják-e a szlovákok, hogy délen magyarok élnek és miért tesz megjegyzést éppen az a csoporttárs, akinek magyar gyökerei vannak? [...] Nem kis létszámban vannak azok a lelkes szlovák diákokról, akik magyarul tanulnának... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Antropológiai vizsgálaton esett át a rimaszombati múmia

A Gömör-Kishonti Múzeum egyik leglátogatottabb kiállítási tárgya az egyiptomi múmia, amely Abusir el-Meleq temetkezési helyről származik. Szlovákiában jelenleg mindösszesen öt egyiptomi múmia található, közülük az egyetlen nőnemű Rimaszombatban. A múzeum múlt év végén úgy döntött, hogy a helyi kórházban számítógépes tomográfiai (CT) vizsgálatnak vetik alá a közel háromezer éves leletet. A felvételeket antropológusok értékelték, a végkövetkeztetéseiket a napokban kapta kézhez az intézmény. Mire jutottak a kutatók és milyen újdonságokra derült fény, erről kérdeztük Kerényi Évát, a Gömör-Kishonti Múzeum igazgatóját, az MTA külső köztestületének tagját... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Pozsonyi magyar gimnazista lett az ország legjobb angolosa

Az angol nyelvi olimpia egyike azon versenyeknek, amely iránt a pozsonyi magyar alapiskola és gimnázium diákjai minden tanévben nagy érdeklődést mutatnak, és mivel kategóriánként a kerületi fordulóból csak egy-egy versenyző juthat tovább, a megmérettetés utolsó, mindent eldöntő fordulójában valóban csak a legrátermettebb diákok szállhatnak ringbe. [...] Az immáron 35. alkalommal megrendezett szlovákiai döntőnek a pozsonyi Vécölöp utcai állami nyelviskola adott otthont április 15-én... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Az összeesküvés-elméletekről szól a Bagoly mondja podcast legújabb része

Napjainkban konteók világában élünk. A Bagoly mondja podcast új adásában Mrva Marianna szociológus beszél arról, hogy mit gondol az összeesküvés-elméletekről a tudomány. Az adásban kiderül az is, hogy milyen eredményeket hozott egy ezzel kapcsolatos kutatás, amely a visegrádi négyek országaiban zajlott le és amelyben a többek között a COVID19-világjárvánnyal és a nyugatellenességgel kapcsolatos összeesküvés-elméletekre is rákérdeztek... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Reiter Katalin parazitológussal beszélgettünk

A Pátria Rádió Keleten a helyzet című műsor célja, hogy bemutasson néhány az ország keleti feléhez kötődő érdekes személyiséget. A mai résznek Reiter Katalin, kutatóparazitológus a vendége. Az interjúból kiderül: hol található Ipolygalsa, [...] hogyan alakult ki Szlovákia legnagyobb fertőzése, amelyet férgek terjesztettek, [...] milyen volt együttműködni a párizsi Pasteur Intézettel, hogyan lehet öt gyerek mellett tudományos munkát végezni... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Kötet: Csáky Pál - Rácsok a havon

„Ha nem írnánk meg ezeket a történeteket, akkor elvesznének” – hangzik el Csáky Pál legújabb, immáron 29. könyvének, a Rácsok a havon című elbeszéléskötetének egyik alapgondolata, s talán e mondat tükrözi legpontosabban a mű valódi célját: tanúságot tenni, az emberi emlékezet ugyanis gyorsan felejt. [...] A kötet öt írást tartalmaz – egy kisregényt (A katedrális) és négy elbeszélést –, amelyek mindegyike a csehszlovákiai magyar kisebbség életének egy-egy aspektusát tárja elénk a '60-as, '70-es és '80-as években. Az egykor magyar többségű közepes méretű város, Léva identitásvesztését dokumentálja a hetvenes-nyolcvanas években. Az elszlovákosodás, a társadalmi átalakulás és a politikai manipuláció hátterében személyes tragédiák húzódnak meg... Forrás: Felvidék.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Közelebb jutni a valódi megbékéléshez

Kassa város levéltárból előkerültek Dessewffy Arisztid aradi vértanú száz éve elveszettnek hitt levelei, többek között az is, amelyiket unokaöcsének írt a kivégzése előtt néhány órával. A levelek és személyes iratok már a nagyközönség számára is hozzáférhetőek, a Kassai Magyarok Fóruma által kiadott Dessewffy Arisztid utolsó levelei című forráskiadványban. A könyvbemutatón a kötetet két szerzője Szeghy-Gayer Veronika a Szlovák Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Intézetének kutatója és Szeghy Gábor Kassa Város Levéltárának a levéltárosa ajánlotta az érdeklődők figyelmébe... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Egy kassai előadás is bekerült a kisvárdai versenyprogramba

Tizenkilenc előadás kapott helyet a június 20–28. között zajló 37. Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljának versenyprogramjában, amely átfogó képet igyekszik nyújtani az anyaországi színházrajongók és kritikusok számára a határon túli történekekről. [...] A programot Balogh Tibor dramaturg, színházi szakíró állított össze, aki immár tizedik alkalommal utazta be a Kárpát-medencét, hogy számos előadás megtekintését követően javaslatot tegyen a kisvárdai színházi találkozók szervezőinek a műsort illetően. Ezek egyike a kassai Thália Színház március végén bemutatott Akár Akárki című „amoralitása”, amelyet zenés játék formájában álmódott színpadra Czajlik József... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Előadás: Az ipolysági zsidó temetők mártírfeliratai nyomában

A magyarországi holokauszt-emléknaphoz igazítva április 16-án szervezte meg az ipolysági Honti Múzeum Baráti Köre az ipolysági zsidó temetők mártírfeliratait ismertető előadását a városháza eskető termében. Az Ipoly menti városban e rendezvénnyel emlékeztek a nyolcvanegy évvel ezelőtti szörnyűségekre. [...] A városban két zsidó temető található. Az északi részen lévő ortodox temetőben több mint nyolcvan sírjel van, a Homok városrészben lévő status quo temető sírjainak száma meghaladja a hatszázat. Mindkét temetőben találunk mártírfeliratokat, melyeket a holokauszt áldozatainak emlékére vésettek fel az adott család sírkövére – magyarázta a Kapusta Krisztina előadó, kutató... Forrás: Felvidék.ma: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Jézus Krisztus szenvedéstörténete 15. századi fametszeteken

A Galántai Népművelési Központ felújított galéria termében május végéig látható az a kiállítás, amelyet a nagyhéten nyitottak meg. Témája szintén Húsvét vigíliájához köthető, Ecce Homo – Jézus Krisztus szenvedéstörténete 15. századi fametszeteken. A kiállítás bepillantást nyújt az 1500 előtt kiadott könyvek világába. [...] Bukovszky László, a Galántai Népművelési Központ igazgatója elmondta, a felújítást követően ez az első megnyitó a galériában. Kiemelte a tárlat 39 panelon mutatja be a témát, amely a könyvnyomtatás felfedezése után készült, és az 1453 után megjelent ösnyomtatványok közé sorolható 26 műből merít... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Magyar színésznők taroltak a Slnko v sieti filmes gálán

Múlt szerda két szlovákiai magyar színésznő is középpontban került a Slnko v sieti gálán, a szlovákiai filmes szakma egyik legfontosabb díjátadóján. [...] Mindkét színésznő a szlovák történelem legsötétebb pillanatában, a Tiso-féle állam időszakában játszódó Emma és a halálfejes lepke című filmért vehette át a díjat... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Mentorprogram a Bécsi Magyar Iskolában

A Bécsi Magyar Iskola új mentorprogramot indít, amely támogatást nyújt üzleti vállalkozások és magánélet terén. Az első alkalom április 13-án az online és offline jelenlét kihasználásáról szól. [...] A mentorprogram három állandó szakértője Nagy Barbara, nemzetközi online üzletépítő, Bánhalmi Norbert, fotóművész és marketing szakember, valamint Radványi-Nagy Emese, stíluskommunikátor... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Konferencia és könyvbemutató Kismartonban

A Forum4Burgenland idei éves konferenciájára csütörtökön került sor a Kultur Kongress Zentrumban Kismartonban. „Innovatív nyelvoktatás” mottóval mintegy 200 pedagógus és iskolai igazgató vitatta meg a Burgenlandban őshonos kisebbségi nyelvek – a magyar, a horvát és a roma nyelv – oktatásának kérdéseit. [...] Az esemény különleges fénypontja volt az népiskolai hitoktatáshoz készült új, többnyelvű „A burgenlandi sokszínűség énekeskönyve” bemutatása, valamint a kötet illusztrációira kiírt, iskolai rajzverseny győzteseinek díjátadója. [...] A konferencia a nyelvoktatás innovatív megközelítéseire összpontosított... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Filmvetítés: Határok tisztelete a néptáncban

Egy elgondolkodtató dokumentumfilm is gazdagította április 11-én a bécsi Napraforgók Néptáncgyűttes táncházának programját a Collegium Hungaricumban. A „Jössz táncolni!” című alkotás a férfi-nő kommunikációt és helyzetét tematizálja. [...] Az 1950-es évektől 2013-ig készült és gyűjtött archív felvételeken több mint félszáz néptáncgyűjtő, kutató, koreográfus, illetve műkedvelő szólal meg. A vetítést követően a résztvevők a rendezővel, Redő Júliával beszélgethetnek, és lehetőség lesz a témával kapcsolatos saját élmények megosztására is... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Bemutatták „A bolygó hollandi” díszleteit

Nagy a nyüzsgés a liesingi székhelyű Winter Artservice gyártóüzemében. Itt készülnek jelenleg a szentmargitbányai kőfejtőben idén nyáron bemutatásra kerülő Wagner-opera, „A bolygó hollandi” színpadi elemei. A monumentális díszleteket, amelyek részben magyar mesterek és művészek munkái, szerdán mutatták be. [...] 2025-ben a különös kihívás az, hogy a zord sziklás, természetes háttérrel, Wagner „A bolygó hollandi”-jának dübörgő tengeri tájává alakítsák át. [...] Az előadás július 9. és augusztus 23. között lesz látható a szentmargitbányai kőfejtőben... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: „Nem tudom feledni a német katonák jéghideg kék tekintetét”

80 éve, hogy a front közeledtével a német csapatok felszámolták a magyar-osztrák határsávban levő munkatáborokat. A zömében zsidókból álló munkaszolgálatosok egy részét gyalogos kényszermentben nyugatra vezényelték, a betegekkel, járásképtelenekkel helyben végeztek. [...] Kriza Borbála egy bécsi szakkonferencián mutatta be a térségben végzett dokumentációjának eredményeit. A szociológus a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján volt a Kolozsvári Rádió Tetőterasz című műsorának vendége... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Fertilitás - Meddőség – Demográfia

A népesség fenntartásához a termékenységi aránynak legalább 2,1- nek kell lennie. A gazdaságilag fejlett országokban ennek a mutatónak az értéke sokkal alacsonyabb, mint a fejlődő országokban. [...] A demográfiai statisztikai adatok szerint az emberiség, ezen belül a Közép-Európai országok, különösen Magyarország népessége 2 oldalon „égeti a gyertyát”. Kevés gyermek születik és sokan nem élnek meg az idős kort. Magyarországon a férfiak 30-40 %-a nem éli meg a nyugdíjkor. [...] Mi az oka a csökkenésnek? De az egyik hipotézis, hogy a vegyszerek, műanyagok és más környezeti tényezők, mint például a szmog már anyaméhben károsítja a magzatok fejlődését. Több tanulmány az ösztrogének nagy mennyiségű gyártásának és felhasználásának is tulajdonítja a környezet hormonterhelését, a férfiak nemzőképességének csökkenését. [...] Birtalan Iván, az MTA külső köztestületi tagjának cikke... Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)

Ausztia tartomány öthetes artist-in-residence programja

Ausztia tartomány öthetes artist-in-residence programja Kremsben lehetőséget biztosít különböző művészeti ágak képviselőinek, hogy munkájukra koncentráljanak. [...] A Kunstmeile Krems művésztelep keretei között működő ösztöndíjprogram már 25 éve létezik, és különböző területekről érkező művészeket hoz össze. A résztvevők között vannak irodalmárok, képzőművészek és zenészek... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Mit hoz a nyugdíjreform?

A kormány és a szociális partnerek, a szakszervezetek többsége aláírta a megállapodást a nyugdíjreformról, és ezzel a törvénymódosítás közvitára került. A tervek szerint a reform 2028-tól lép életbe, és fokozatosan emeli a nyugdíjkorhatárt két évvel a jelenlegi 65 évről 67 évre, és meghosszabbítja a nyugdíj megállapításánál használt referenciaidőt a munkavállalónak legkedvezőbb 25 évről 40 évre. [...] Az országgyűlés 71 szavazattal erősítette meg, hogy a kiemelkedő művészek nyugdíj-kiegészítéséről szóló népszavazás május 11-én lesz. Mint ismeretes, a kiemelkedő művészek nyugdíj-kiegészítéséről szóló, jelenleg érvényes törvényt, illetve az ennek lehetőségéről rendelkező passzust még 1974-ben fogadták el... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Ülésezett a Nemzetiségi Bizottság

A Szlovén Parlament Nemzetiségi Bizottságának harmadik rendkívüli ülésén elsősorban a Koper/Capodistria RTV-központ pénzügyi helyzete állt a középpontban. A sokszor heves vitában a magyar és az olasz RTV-stúdiók, -központok pénzügyi autonómiája is ismét terítékre került. [...] Felice Žiža olasz nemzetiségi parlamenti képviselő az ülésre összeállított dokumentumban hangsúlyozta, hogy a RTV-központ olasz stúdiója nehéz helyzetben van a program- és gyártásterv megvalósítása tekintetében. Az olasz RTV-stúdió 25 újságíró veszített el, ugyanis a nyugdíjba vonult munkatársakat az RTV nem pótolta. [...] Horváth Ferenc magyar nemzetiségi képviselő a bizottság elnökeként felszólalásában hangsúlyozta, a képviselőkollégája által benyújtott dokumentumot nem írta alá, mivel a lendvai stúdióból nem érkeztek hasonló rossz hírek... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Marketingnyelvészet 1.

A marketing több tudományágat és szakterületet foglal magába, és elsősorban az ügyfélszerzésre fókuszál. A gyakorlatban ennek is kialakult a maga nyelvi, kommunikációs eszköztára és működési rendszere, amelyről Gaál Péter, a Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Karának magyar lektora, az MTA külső köztestületi tagja Kovács László nyelvész, az ELTE Társadalomtudományi Kar Üzleti Kommunikáció és Marketing Tanszékének vezetőjével beszélget a Muravidéki Magyar Rádió podcastjában... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

Verseskötet bemutató a lendvai könyvtárban

Szabados Attila Vérsűrűség és Élő Csenge Enikő Apám országa című versesköteteinek bemutatójára került sor Lendván a könyvtárban a Tudástér programsorozat keretében. A szerzőkkel – a szintén magyarországi – Kiss Dávid költő beszélgetett, akinek Medvák bolygója című kötetét tavaly mutatták be a muravidéki közönségnek. [...] Az esemény a Muravidéki Pedagógusok Egyesülete és a könyvtár közös szervezésében valósult meg... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

Muravidék 1945–1963 – A vád: kispolgári és nyugati irányultság

Muravidéken működő belügyi szervek a magyar kisebbség szociális összetételét 1958 körül úgy jellemezték, hogy a közösség keretében a mezőgazdaságból élő „maszek” földművesek voltak a legnagyobb arányban, akiknek a többsége úgynevezett kisparaszt volt, akik a megélhetést nehezen biztosító termőföld- és állatállomány-mennyiséggel rendelkeztek, akadt azonban a magyar közösségben néhány módosabb gazda is, akiket a hatósági szervek a magyarok hangadóinak tekintettek. [...] Göncz László, az MTA külső köztestületi tagjának cikke... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Szerbia a válaszáton

A szerb képviselőházban folytatódott az új kormányról szóló vita. [...] Egy egyetemistákból és más polgárokból álló csoport már tizedik éjszaka folyamatosan blokád alatt tartja a Szerbiai Rádió és Televízió (RTS) épületeit Belgrádban. [...] A köztvé dolgozói a szerkesztők leváltását és a nézők tárgyilagos tájékoztatását követelik, A vezetőség büntetőfeljelentést tett az épület „erőszakos” blokádja miatt. [...] Vladan Đokić rektor a Bűnügyi Rendőrségi Igazgatóságon történt csaknem háromórás kihallgatását követően azt nyilatkozta a sajtónak, hogy „ez egy feljelentés az egész akadémiai közösség ellen”. [...] Vélemény: Inkompetens politikai elit.

„Országos és helyi szinten is olyan kvalitású emberek kerültek a politikai, illetve az állami intézmények élére, akik messze nem felelnek meg a követelményeknek. [...] Aleksandar Vučić szerb elnök kijelentette, hogy nem fog lemondani a felelősségre vonás követeléséről az országban történt blokádok következményei miatt. [...] Április 25-én, pénteken a massachusettsi Harvard Egyetemen kerekasztal-beszélgetést tartanak Szerbia aktuális társadalmi-politikai eseményeiről „Szerbia a válaszüton” címmel... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 > teljes cikk 4 > teljes cikk 5 > teljes cikk 6 > teljes cikk 7 > teljes cikk 8 > teljes cikk 9 >](#)

Piszkos energiával a világ élvonalában

Szerbia továbbra is a „világ élvonalához tartozik” a szén szerepét illetően a villamosenergia-termelésben – derül ki az Ember kutatóintézet 2024-es jelentéséből. Az adatok szerint az ország tavalyi villamosenergia-termelésének 62,9%-a szénből származott, amivel Szerbia a világ ötödik helyére került e tekintetben. Ennél nagyobb arányban csupán Botswana, Mongólia, a Dél-afrikai Köztársaság és India támaszkodik a szénre az áramtermelésben. [...] A jelentés szerint Szerbia azon kevés országok egyike, ahol a szén aránya meghaladja az 50%-ot, miközben a régió több országa – köztük Románia, Görögország és Észak-Macedónia – jelentős lépéseket tett az energiamix dekarbonizációja felé... Forrás: Balk.hu: [teljes cikk >](#)

Növekedni fog az MNT költségvetése

A Magyar Nemzeti Tanács 2025. évi költségvetésének módosítása lesz az egyik kiemelt napirendi pont a pénteki, 18. rendes ülésen – számolt be Fremond Árpád, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke, szerdai sajtótájékoztatóján. – A Szerb Köztársaság idei támogatása kétmillió dinárral csökkent, a Tartományi Kormánytól viszont négy millió dinárral több forrás érkezik, és az önkormányzatoktól is több mint egymillió dinárral nagyobb összegre számíthatunk – ismertette az MNT elnöke. Emellett az Adományok és támogatások pont alatt húszmillió dináros növekedést könyvelhet el az MNT. [...] A civil egyesületek és az általános kulturális pályázatok terén nagy a túljelentkezés, 201 pályázat érkezett be, a keret összeg pedig 3 millió 600 ezer dinár... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Péter László könyvének bemutatója Szabadkán

SzekerEST elnevezésű rendezvénysorozat április 22-ei eseményén Péter László székelykevei származású képzőművész, író Hérnyóvéték című kötetének bemutatójára várták a közönséget. [...] Az esemény keretében Kudlik Zoltán, Szabadka Város Kegyeleti Bizottságának elnöke beszélget a kötet szerzőjével. Az eseményen közreműködik Dávavári Beszédes Valéria néprajzkutató, az Életjel Könyvek elnöke, valamint Rudolf László családfakutató. A regényről: „Köztudott, hogy az Újfutak–Veternik–Hadikligetről menekülő székely családok egy félrevezetett csoportját Szabadkánál elfogták a partizánok. [...] A megrázó történet a Völgységbe letelepített bukovinai székelyek körében hosszú évtizedekig kibeszéletlen marad... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Podcastsorozat: A Kiszáradó síkság, a Magyarország és a Vajdaság problémáival és azok lehetséges megoldásai

125 ezer éve nem látott magasságokba emelkedett a globális hőmérséklet, kiszárad az ország, érzékelhetően bajban van az élővilág, mindent ellepnek az inváziós kártevők, és még a kibocsátás csökkentés érdekében folytatott energiaátállás is terhet ró a környezetünkre. Ezekkel a Kárpát-medencében is nap mint nap egyre kézzelfoghatóbbá váló problémákkal és az azokra adható megoldásokkal foglalkozik új, hatrészes podcastsorozatunk, a Kiszáradó síkság, amit a Qubit a vajdasági Sajtószabadság Alapítvánnyal közösen készít... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Díjkiosztó gálával fejeződött a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója

A nagyikikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata nyerte el idén a legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért járó Pataki László-díjat a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóján a Félálmaink című darabbal, Király Sándor rendezésében. [...] Az elismeréseket Szabó Regina szabadúszó színművész, Góli Kornélia dramaturg, az újvidéki Művészeti Akadémia tanára, az MTA külső köztestületének tagja valamint Mezei Kinga Jászai Mari-díjas rendező és színművész, a Zentai Magyar Kamaraszínház művészeti vezetője adták át a díjazottaknak. [...] Az elmúlt csaknem tíz napban tizenhat vajdasági magyar amatőr színtársulat mutatkozott be a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület színpadán... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A nemzeti kisebbségek jogainak védelme Ukrajnában

Dmitro Lubinec, Ukrajna ombudsmanja április 24-én bemutatta annak a különjelentésnek az eredményeit, amely a nemzeti kisebbségek (közösségek) és az őshonos népek jogainak érvényesülését vizsgálta az Orosz Föderáció Ukrajna elleni fegyveres agressziójának körülményei között. [...] A különjelentés 75 konkrét ajánlást fogalmazott meg az állami szervek számára olyan

területeken, mint a nyelvhasználat, oktatás, diszkrimináció elleni fellépés és dokumentációs kérdések. Az ajánlások 76%-át már végrehajtották, vagy jelenleg is megvalósítás alatt állnak. Lubinec pozitívnak értékelte ezt az arányt, de hangsúlyozta, hogy még mindig nem elegendő... Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Lehetővé válhat a magyar nyelvű szakképzés Ukrajnában

Az ukrán parlament első olvasatban elfogadta a 13107-d számú törvényjavaslatot a szakképzésről, amely jelentős változásokat hozhat a nemzeti kisebbségek, köztük a kárpátaljai magyar közösség számára. A jogszabály hivatalosan is lehetővé tenné a magyar nyelvű oktatást az ukrain szakképzési intézményekben – számolt be erről az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség közösségi oldalán. A cél rendezni a nemzeti kisebbségek nyelvhasználati jogait a szakképzés területén. A törvényjavaslat továbbra is az ukrán nyelvet tekinti az oktatás alapjául, de bizonyos feltételek mellett lehetőséget biztosít az EU hivatalos nyelveinek – így a magyarnak is – kiegészítő használatára a szakképzési intézményekben... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Megalakult a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetének Öregdiák Szövetsége

Április 22-én a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetében megalakult az intézmény első hivatalos Öregdiák Szövetsége. Az ünnepélyes esemény alkalmával a volt hallgatók gyűltek össze, valamint többen online csatlakoztak. Az eseményen felszólalt Soós Katalin, a FSZI igazgatója is, aki méltatta a kezdeményezést, és hangsúlyozta: „Egy oktatási intézmény értékét nem csupán az határozza meg, hogy milyen tudást ad át, hanem az is, hogy milyen emberi kapcsolatokat, közösségi élményeket tud nyújtani diákjai számára. [...] Az alakuló ülésen elfogadták a szövetség alapszabályát, megválasztották az elnökséget, valamint kijelölték az elsődleges működési irányokat és terveket... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)